LMA SKYRIAUS „MOKSLININKŲ RŪMAI“ 2021 METŲ ATASKAITA

Vadovė Aldona Daučiūnienė

2021 m. skyriui „Mokslininkų rūmai“ buvo gana sudėtingi. Visą pirmąjį pusmetį dėl šalyje galiojusio karantino nebuvo galimybės organizuoti renginių gyvai, susitikti su publika LMA salėse, mokyklose ar laboratorijose. Tačiau ir tokiomis sąlygomis skyrius siekė įgyvendinti savo tikslus – populiarinti mokslą ir kultūrą visuomenėje, skatinti visuomenės ir tyrėjų dialogą, didinti LMA veiklos žinomumą, skaidrumą ir atsiskaitymą visuomenei. Buvo organizuojamos nuotolinės paskaitos, nuotoliniai knygų pristatymai, svarbios datos ir sukaktys paminėtos teminiais straipsniais LMA interneto svetainėje. Sausio–birželio mėnesiais „Mokslininkų rūmai“ surengė 18 nuotolinių paskaitų ir 10 kitų nuotolinių renginių. Siekiant didinti mokslininko profesijos patrauklumą, buvo tęsiamas renginių ciklas „Mokslo žinių dienos“. Galimybę moksleiviams ir visuomenei susipažinti su naujausiais mokslo pasiekimais ir tendencijomis suteikė LMA akademikai bei Jaunosios akademijos nariai, taip pat įvairių mokslo institucijų mokslininkai, pristatę kiekvienas savo srities naujienas ir pačių atliekamus tyrimus.

2021-01-21
Iš renginių ciklo „Mokslo žinių dienos“.

Dr. **Mindaugo Gedvilo** paskaita ***„Lazerių taikymas“***

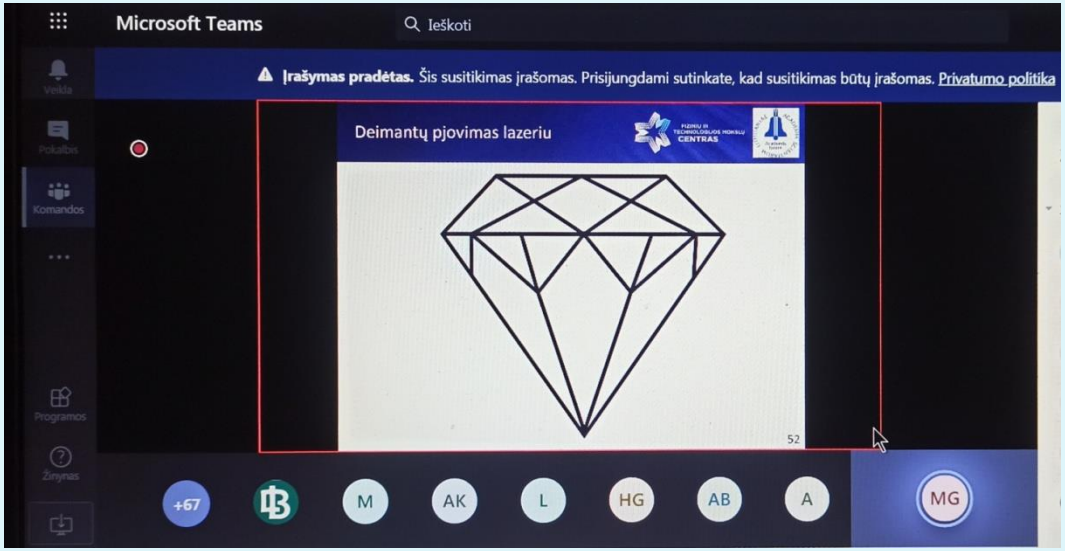

2021-02-09 „Mokslo žinių diena“.
Dr. **Renatos Minkevičiūtės** *paskaita*
„Ledinių kūnų pasaulis“

Koiperio juosta

- Kaip ir asteroidai, kai kurie didesni kometoidai Koiperio juostoje turi palydovus, arba yra dvinarėje, trinarėje sistemoje.

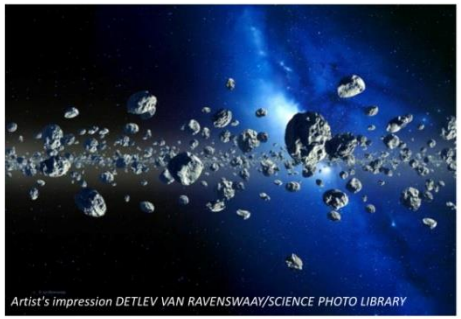

Plutonas

- Plutonas yra maždaug 2/3 Žemės Mėnulio skersmens ir, manoma, turi uolingą branduolį, apsuptą vandens ledo mantijos. Paviršių dengia metano ir azoto ledas. Dėl mažesnio tankio Plutono masė siekia maždaug šeštadalį Mėnulio masės.

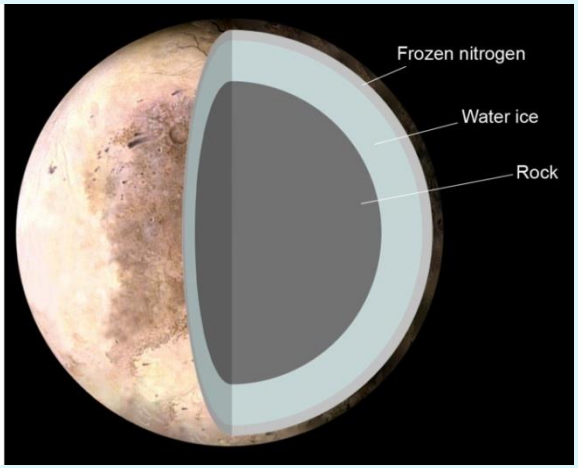

Makemakė

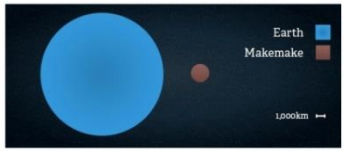

- Šiek tiek mažesnė nei Plutonas, Makemakė yra antrasis pagal ryškumą Koiperio juostos objektas, žiūrint iš Žemės.
- Aplink Saulę apsisuka per maždaug 305 Žemės metus.
- Užima svarbią vietą Saulės sistemos tyrimų istorijoje, nes ji kartu su Eride buvo objektai, kurių atradimas paskatino Tarptautinę astronomijos sąjungą persvarstyti planetos apibrėžimą ir sukurti naują nykštukinių planetų grupę.
- Pavadinta Velykų salos Rapanui genties vaisingumo dievo ir žmonijos kūrėjo vardu.

2021-05-13 **„Mokslo žinių diena“.** Iš ciklo **„Astronomijos paskaitos“.** Dr. **Renatos Minkevičiūtės** paskaita **„Saulės planetų šeima“**

Planetų sudėtis atspindi skirtingą formavimosi aplinką

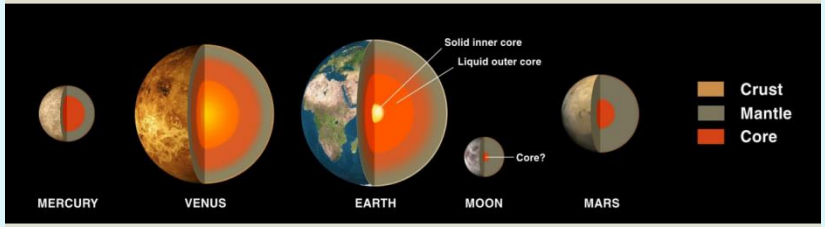

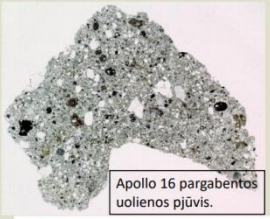

Apollo 16 pargabentos uolienos pjūvis.

Apollo 17 pargabentos uolienos pjūvis.

Žemė

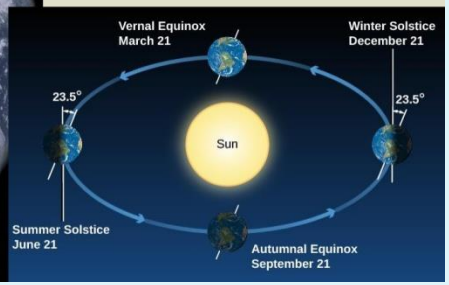

Planetų palyginimas

Planeta	Vidutinis atstumas nuo Saulės (AV)	Vidutinis spindulys ties ekvatoriumi (km)	Masė (Žemės masėmis)	Vidutinis tankis (g/cm³)	Orbitinis periodas	Sukimosi periodas	Ašies posvyris	Vidutinė paviršiaus temperatūra	Saulės šviesa keliauja iki planetos
Merkurijus	0,387	2440	0,055	5,43	87,9 d.	58,6 d.	0,0°	430° C (dieną) -170° C (naktį)	3,2 min.
Venera	0,723	6051	0,82	5,24	225 d.	243 d.	3,4°	470° C	6 min.
Žemė	1,00	6378	1,00	5,52	1,00 m.	23,93 val.	23,5°	15° C	8 min.
Marsas	1,52	3397	0,11	3,93	1,88 m.	24,6 val.	25,2°	-30° C	13 min.
Jupiteris	5,20	71 492	318	1,33	11,9 m.	9,93 val.	3,1°	-150° C	43 min.
Saturnas	9,54	60 268	95,2	0,70	29,4 m.	10,6 val.	26,7°	-180° C	80 min.
Uranas	19,2	25 559	14,5	1,32	83,8 m.	17,2 val.	97,9°	-210° C	2 val. 40 min.
Neptūnas	30,1	24 764	17,1	1,64	165 m.	16,1 val.	29,6°	-210° C	4 val.

Lektorių skaitytų paskaitų temų spektras gana įvairus. Vyravo tiksliųjų mokslų tematika, pradedant lazerių, astronomijos, medicinos, biologijos, psichologijos mokslų pasiekimais, ir baigiant skaitmeninės valiutos įdomybėmis. Klausytojų ratas apėmė visą Lietuvą. Nuotolinių paskaitų klausytojai buvo ne tik iš Vilniaus, bet ir iš Kybartų, Utenos, Kauno, Jonavos, Marijampolės, Lazdijų, Molėtų, Radviliškio, Raseinių, Šiaulių, Šilutės, Trakų, Vilkaviškio miestų bei rajonų.

Skyrius bendradarbiauja su visais LMA mokslų skyriais, Jaunąja akademija, kitomis mokslo bei visuomeninėmis organizacijomis ir yra dėkingas visiems mokslininkams, LMA mokslo skyrių pirmininkams, menininkams, atlikėjams, atsiliepusiems į mūsų kvietimą dalyvauti mokslo ir kultūros sklaidoje.

2021-01-28 „Mokslo žinių diena“, skirta archeologės, antropologės LMA užsienio narės prof. **Marijos Gimbutienės 100-mečiui.**

Lietuvos istorijos instituto dr. **Agnės Čivilytės** paskaita

„Žmogaus vaizdavimas priešistorėje ir Marijos Gimbutienės Deivių teorija“

2021-03-16 ir 2021-03-18 **„Mokslo žinių dienos“** Vilniaus klasikinėje A. Kulviečio gimnazijoje. Lietuvos istorijos instituto dr. **Agnės Čivilytės** paskaitos, skirtos archeologės, antropologės LMA užsienio narės prof. **Marijos Gimbutienės gimimo 100-mečiui**

2021-02-18 **„Mokslo žinių diena“.**
Dr. **Vaido Palinausko** *paskaita*
„Maliarija mano balkone“

Vaidas Palinauskas ima kraują iš paukščio sparno venos parazitologiniams tyrimams.

Nuotraukos iš V. Palinausko ekspedicijos Indijoje. Paukščiai buvo tikrinami, kokiais parazitais yra užsikrėtę.

2021-02-22 **„Mokslo žinių diena“.**

Dr. **Lauros Bojarskaitės** *paskaita*

„Kas vyksta mūsų smegenyse, kai miegame?“

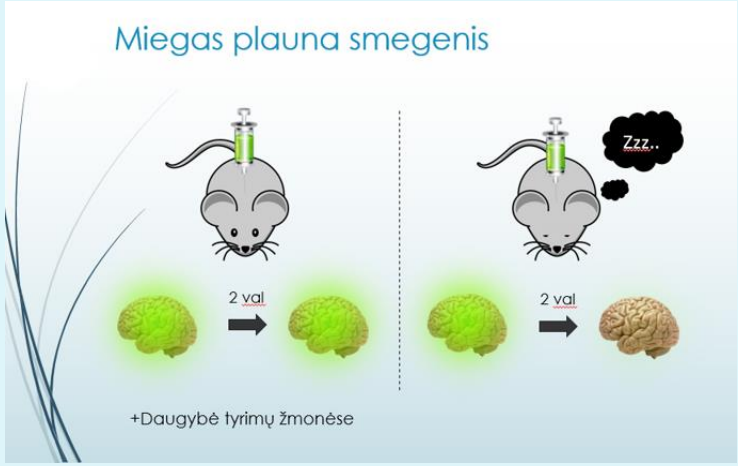

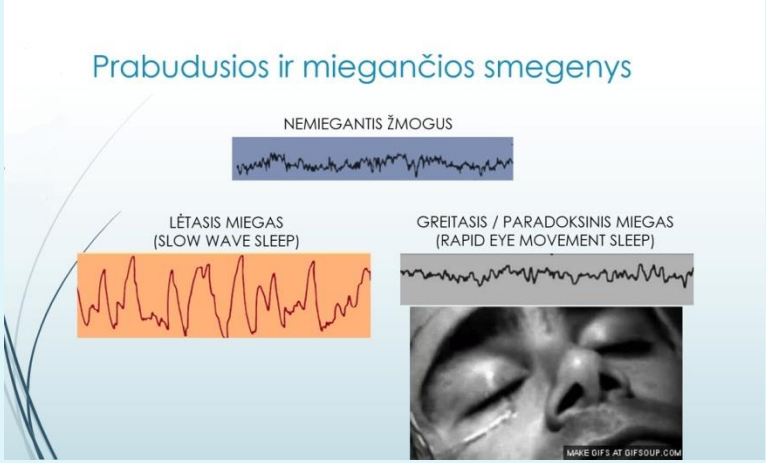

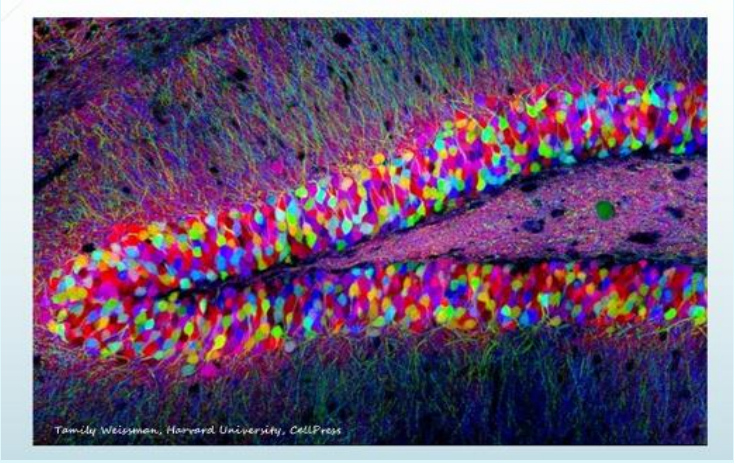

2021-03-02 **„Mokslo žinių diena“.**

Habil. dr. **Ritos Aleknaitės-Bieliauskienės** paskaita

„Dainininkai: mecosopranai“

2021-03-16 „Mokslo žinių diena“.

Dr. **Aleksandr Novoslavskij** paskaita

„Mikroorganizmai mūsų aplinkoje. Kiek suvalgome bakterijų?“

2021-03-30 „Mokslo žinių diena“.

Dr. **Jurgitos Skiecevičienės** paskaita **„Nematomas mūsų pasaulis - žmogaus mikrobiota“**

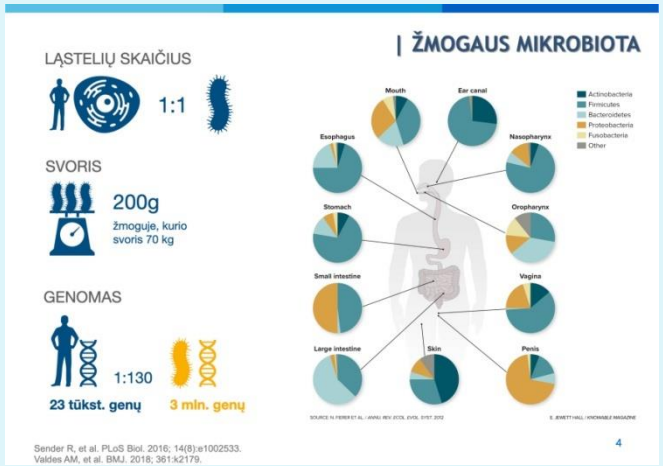

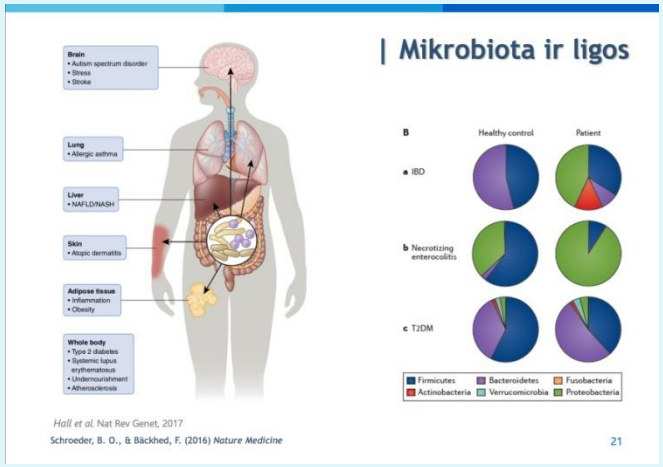

2021-04-13 „Mokslo žinių diena“.

Dr. **Daliaus Gudeikos** paskaita **„Kas per „liuciferinai“ priverčia veikti tavo telefoną? Šviesą spinduliuojančios organinės medžiagos“**

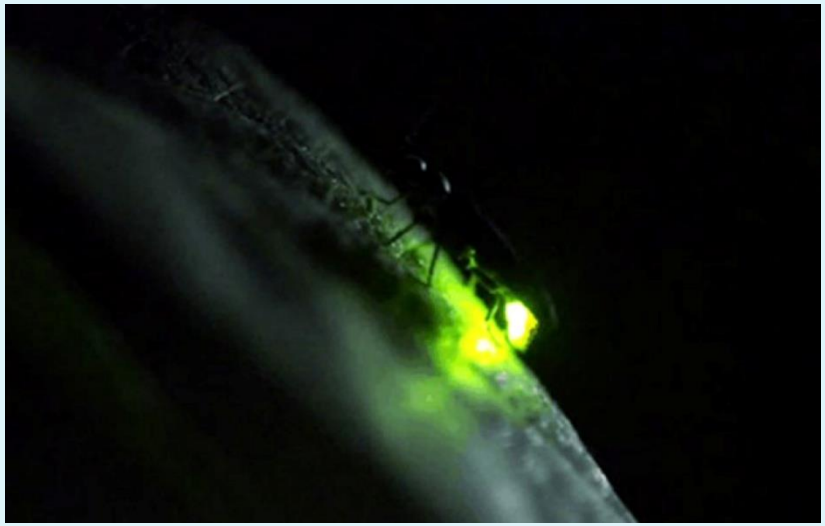

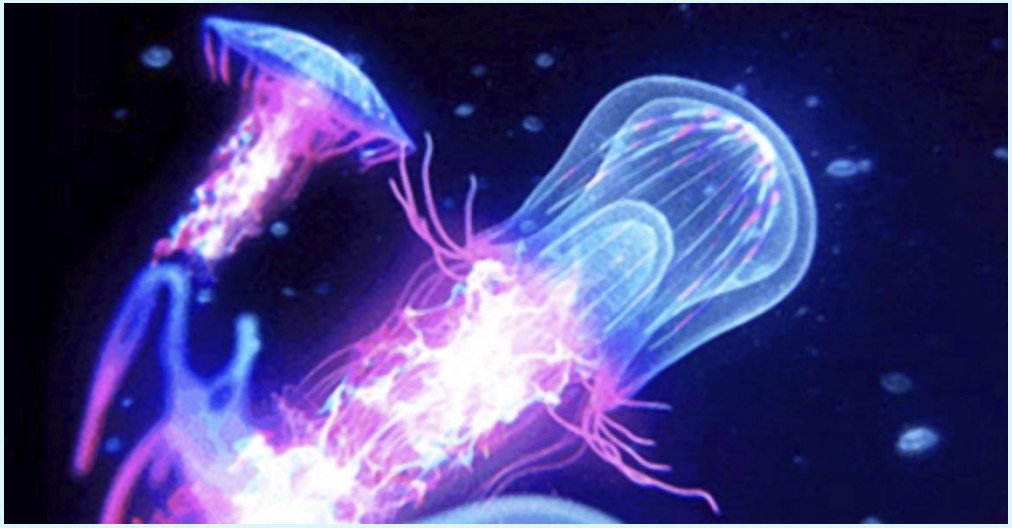

2021-04-15 „Mokslo žinių diena“.

Doc. dr. **Vytauto Rinkevičiaus** paskaita

„Prūsų kalbos pėdsakai“

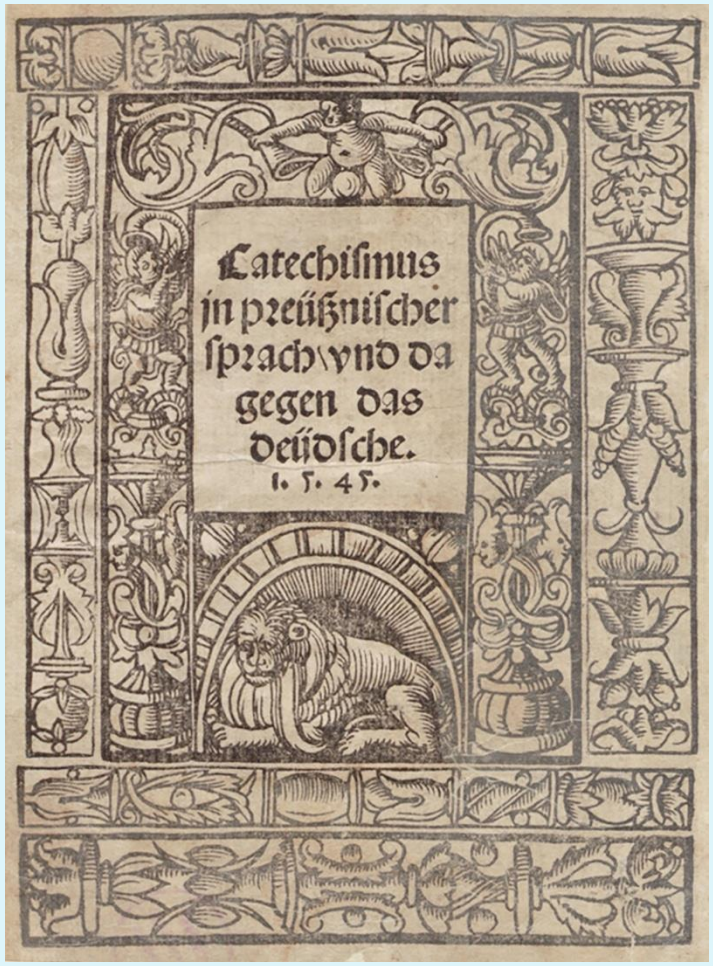

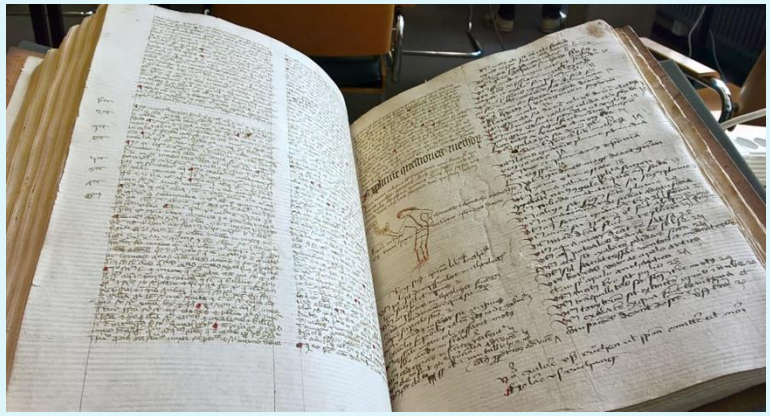

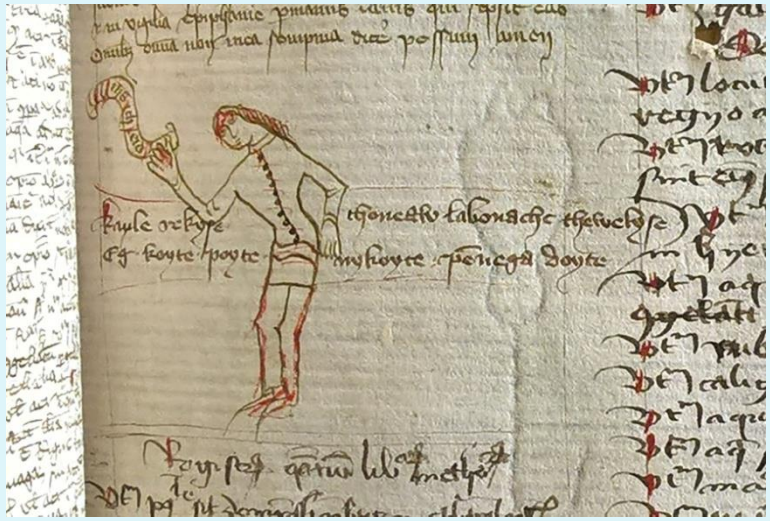

2021-04-16
Iš renginių ciklo
„Mokslo žinių dienos“.

Akad. **Algirdo Vaclovo Valiulio** paskaita **„Iš geležinkelių istorijos“**

2021-04-26 „Mokslo žinių diena“. Dr. Redos Iršėnaitės (GTC) paskaita „Grybų karalystė“

2021-05-04 Iš renginių ciklo

„Mokslo žinių diena“.

Akad. **Valdo Stanislovo Laurinavičiaus** paskaita **„Fermentų panaudojimas medicinoje ir pramonėje“**

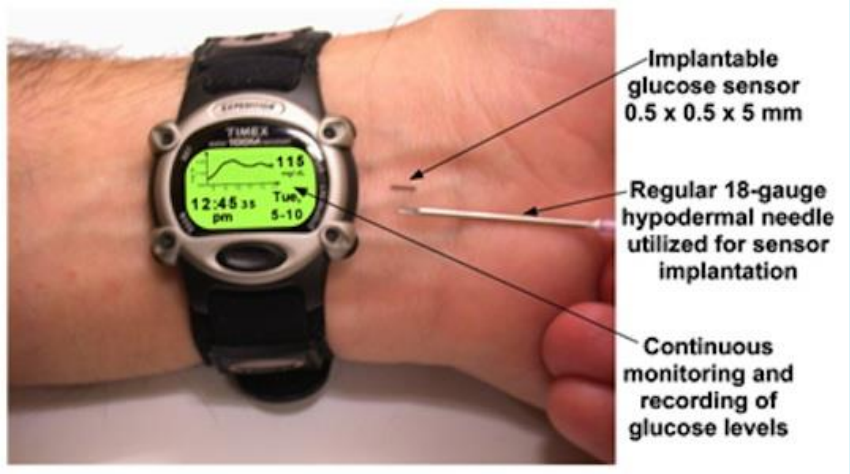

Antrąjį pusmetį, sušvelnėjus pandemijos situacijai, LMA salėse atnaujinti kontaktiniai renginiai. Skyrius prisidėjo organizaciniu darbu ir meninėmis programomis, pristatydamas visuomenei LMA išleistos mokslo populiarinimo knygų serijos knygas ir jų autorius, paįvairindamas visuotinių susirinkimų programą menininkų pasirodymais ir kt.

Nuo rugsėjo vėl atnaujintos mokslininkų paskaitos Vilniaus gimnazijose bei ekskursijos į Fizinių ir technologijos mokslų centrą Vilniaus miesto ir provincijos gimnazistams.

Liepos–gruodžio mėnesiais suorganizuoti 23 renginiai: 7 paskaitos, 3 ekskursijos į mokslinių centrų laboratorijas, 13 kitų mokslo populiarinimo ir kultūrinių renginių.

2021-09-09 Iš ciklo **„Mokslo žinių dienos“**. Vilniaus A. Kulviečio gimnazijos mokinių ekskursija į Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) Lazerinių technologijų skyrių. Ekskursijos vadovas LMA Jaunosios akademijos pirmininkas dr. **Mindaugas Gedvilas**

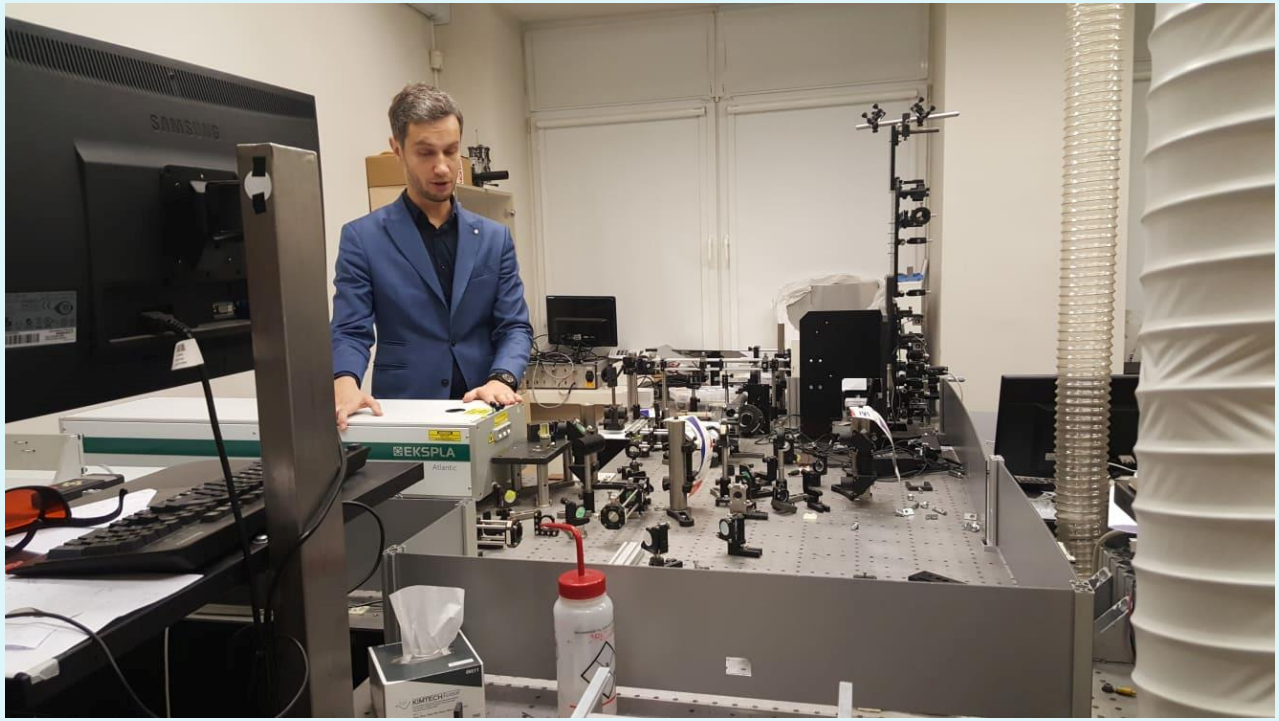

2021-09-16 **„Mokslo žinių diena“.** Kybartų K. Donelaičio gimnazijos mokinių ekskursija į Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) Optoelektronikos skyrių ir Terahercinės fotonikos laboratoriją. Ekskursijos vadovė dr. **Mažena Mackoit-Sinkevičienė**

2021-10-14 **„Mokslo žinių diena“.**

Dr. **Maženos Mackoit-Sinkevičienės** paskaita

„Mokslo paslaptis: klaidos, skatinančios supratimą“

Vilniaus Žirmūnų gimnazijoje

2021-11-11 **„Mokslo žinių diena“.** Dr. **Maženos Mackoit-Sinkevičienės** paskaita **„Kelionė į kvantinį pasaulį: kaip veikia kvantiniai kompiuteriai?“** Vilniaus Tuskulėnų gimnazijoje

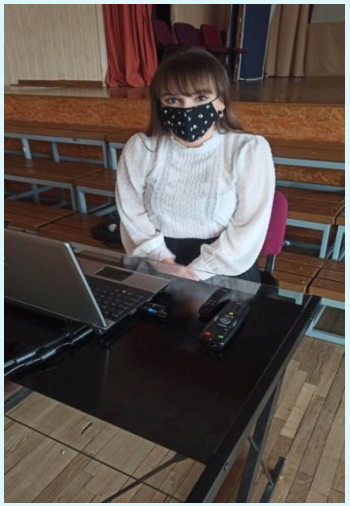

2021-12-09 „Mokslo žinių diena“. Dr. Maženos Mackoit-Sinkevičienės nuotolinė paskaita „Kas yra dirbtinis intelektas ir mašininis mokymasis?“

Nuotolinės psichologų paskaitos respublikos ugdymo įstaigų pedagogams

- 2021-10-13: dr. **Juliaus Neverausko** paskaita **„Kaip įvairaus amžiaus vaikams padeda įsisąmoninimo praktikos?“**

- 2021-10-21: **Mildos Karklytės-Palevičienės** paskaita **„Kaip ugdyti vaiko emocinį intelektą?“** ir knygos **„Vaiko emocinis intelektas“** pristatymas.

2021-11-25 **„Mokslo žinių diena“.** Nuotolinė psichologės **Mildos Karklytės-Palevičienės** paskaita **„Kaip efektyviai spręsti konfliktus?“**

Kokie bus tavo veiksmai, jei draugas negražiai su Tavimi pasielgė:

a) Nekreipsi dėmesio ir toliau bendrausi, lyg nieko nebūtų buvę.
b) Viduje stipriai pyksi, liūdėsi, tačiau to neparodysi kitiems.
c) Pasakysi draugui, koks elgesys ir kodėl tave įskaudino.
d) Atkeršysi padarydamas kažką nemalonaus.
e) Nustosi su juo bendrauti.
f) Panaudosi fizinį ar emocinį smurtą.
g) Pakalbėsi su draugu apie tai, išsiaiškinsi situacija ir tuomet priimsi apgalvotą sprendimą.

Kaip įveikti konflikto metu kilusias emocijas:

- Jausti visus jausmus yra NORMALU.
- Svarbu, kaip tuomet elgiamės.
- Stenkimės suprasti, kokia emocija tuo metu kilo manyje? Pabandykime ją pajausti savo kūne.
- Negalime žaloti savęs, kito ir aplinkos.
- Galime: padaryti pritūpimų, kvėpavimo pratimų, plėšyti popierių, kumščiuoti pagalvę, išgerti stiklinę vandens, piešti, nusimaudyti po dušu, kumščiuoti antistresinį kamuoliuką ir kt.

2021-05-25 „Jaunoji akademija visuomenei“. Dr. **Remigijaus Paulavičiaus** paskaita „*Blockchain*“ – tai gerokai daugiau negu tik skaitmeninės valiutos“

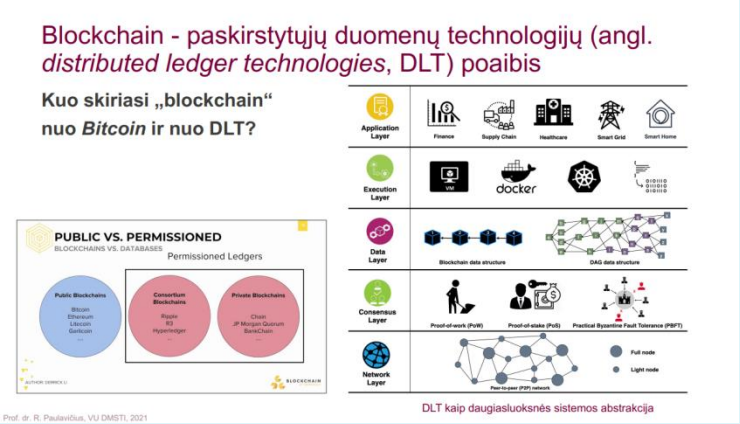

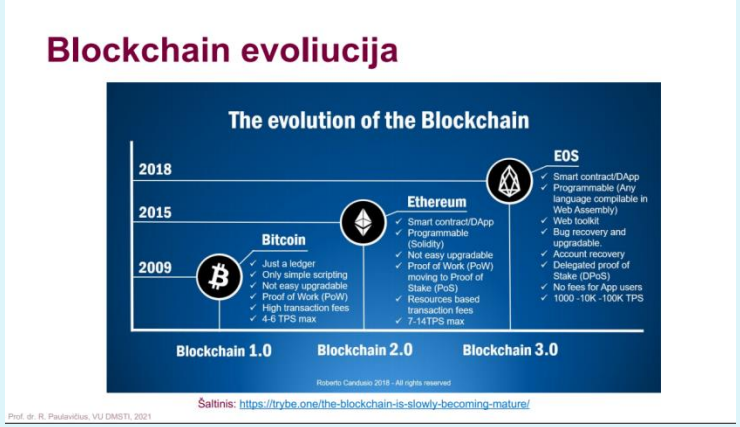

2021-11-09 Iš ciklo **„Jaunoji akademija visuomenei“**.
Dr. **Olgos Mastianicos** paskaita **„Vilnietės 1863–1864 m. sukilime: patirtys ir atmintys“** Vilniaus rotušėje

2021-12-22 Renginys iš ciklo **„Jaunoji akademija visuomenei“.**
Ekskursija marijampoliečiams, besidomintiems šiuolaikinėmis technologijomis, į Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) Lazerinių technologijų skyrių. Ekskursijos vadovas LMA Jaunosios akademijos narys dr. **Mindaugas Gedvilas**

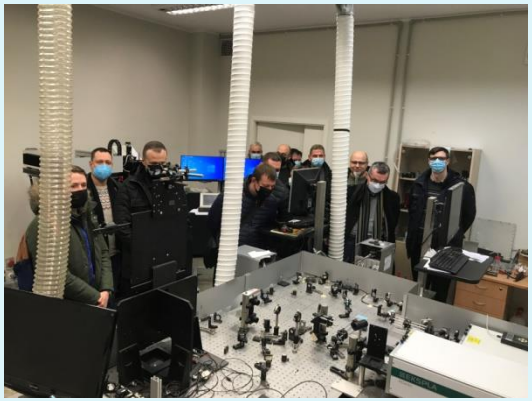

Skyrius „Mokslininkų rūmai“ siekia stiprinti visuomenės domėjimąsi mokslu ir kultūra, viešinti ir skleisti mokslo ir kultūros pasiekimus, juos pateikti pozityviai, kad būtų skleidžiamos teigiamos emocijos. Todėl organizuojami renginiai plačiajai visuomenei: mokslininkų ir visuomenei nusipelniusių žmonių atminimo vakarai, naujų knygų sutiktuvės ir jų aptarimai, koncertai. 51-ame šiais metais skyriaus „Mokslininkų rūmai“ suorganizuotame renginyje dalyvavo apie 4 tūkst. žiūrovų ir klausytojų, internetu peržiūrėjo daugiau kaip 24 tūkst. lankytojų.

2021-06-03 Poeto **Vytauto Mačernio** (1921-1944) **100-osioms gimimo metinėms.** Akad. **Viktorijos Daujotytės** knygos **„Žemės keleiviai. Mačernis“** pristatymas LMA interneto svetainėje

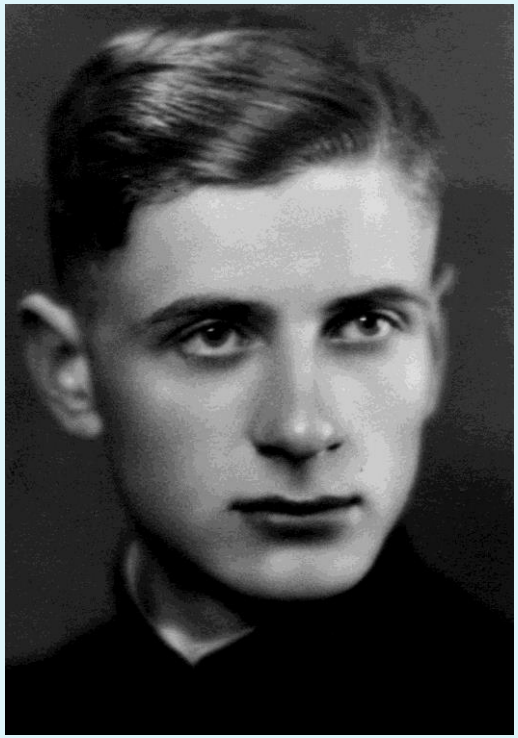

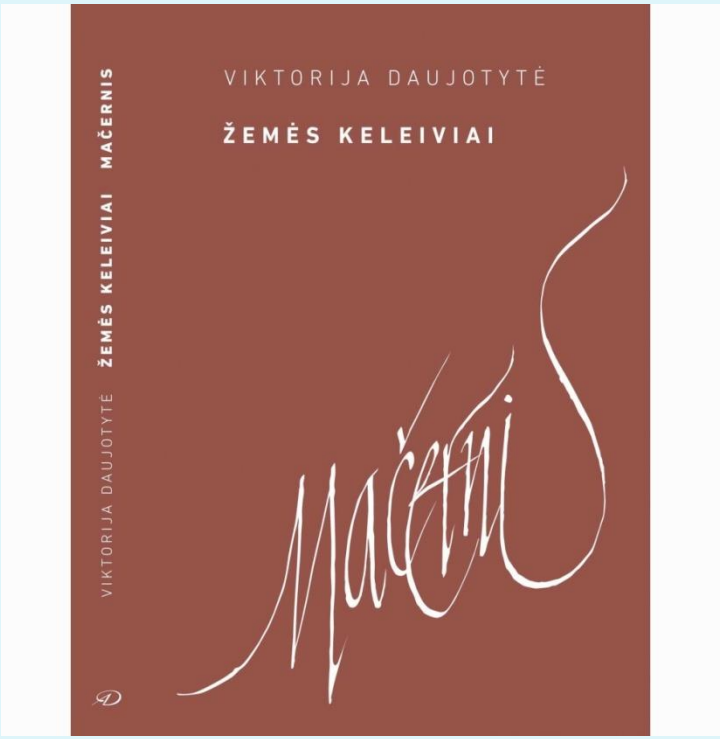

2021-10-07 Renginys, skirtas poeto **Vytauto Mačernio** 100-osioms gimimo metinėms

„Po ūkanotu nežinios dangum“

2021-01-04 Prof. **Romo Pakalnio 80-**osioms gimimo metinėms. LMA sk. „Mokslininkų rūmai“ vadovės **Aldonos Daučiūnienės** ir Gamtos tyrimų centro Botanikos instituto mokslo darbuotojos dr. **Jūratės Sendžikaitės** straipsniai apie **Profesorių** LMA interneto svetainėje.

2021-05-05

Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko labdaros ir paramos fondo narių pasitarimas dėl Monsinjoro K. Vasiliausko 100-mečio minėjimo organizavimo.

2021-11-05

Pasitarimas dėl **Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko 100-ųjų metinių minėjimo** renginių. Iniciatyvinės grupės susitikimas su skulptoriumi **Kęstučiu Krasausku** ir Vabalninko klebonu dėl koplytstulpio projekto.

2021-06-11 Mokslininko, botaniko, pedagogo, kunigo pranciškono **Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos 250-osioms gimimo metinėms**

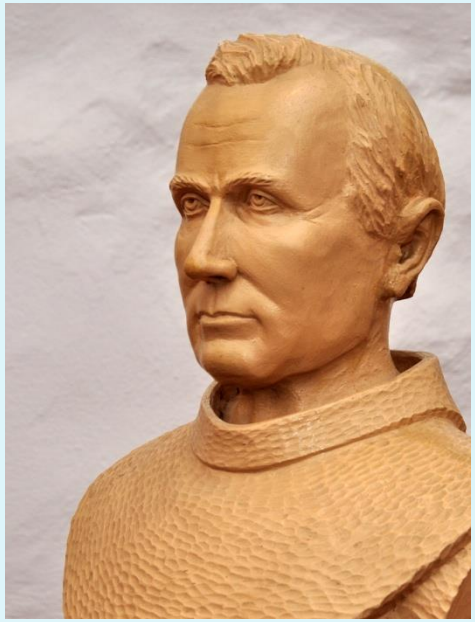

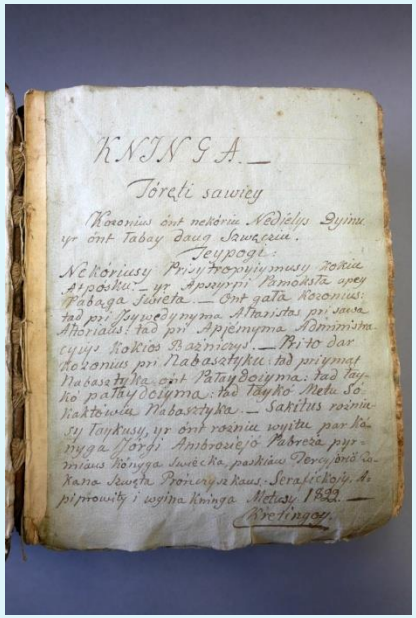

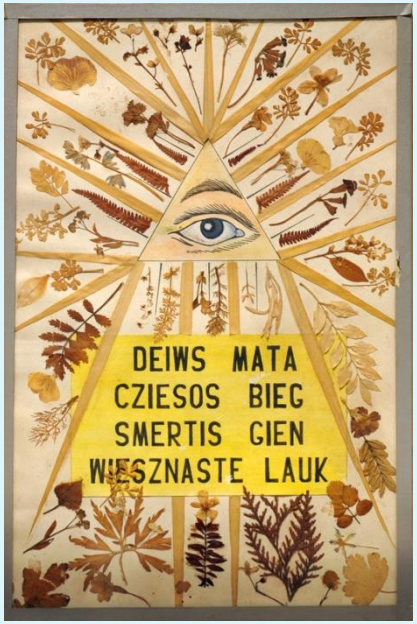

2021-07-01 Renginys, skirtas Lietuvos ekologo, visuomenės veikėjo, habilituoto biomedicinos mokslų daktaro **Kazio Ėringio 100-osioms gimimo metinėms**

2021-09-14 Renginys iš ciklo **„Knygų serija „Mokslas visiems“.** Akad. **Algirdo Vaclovo Valiulio** mokslo populiarinimo knygos **„Medžiagų ir technologijų istorinė raida“** sutiktuvės

2021-09-30 Renginys iš ciklo **„Knygų serija „Mokslas visiems“.** Akad. **Jono Grigo** mokslo populiarinimo knygos **„Pažinimo šaknys ir vaisiai“** sutiktuvės

2021-10-14 Renginys iš ciklo **„Knygų serija „Mokslas visiems“.**

Akad. **Romualdo Karazijos** mokslo populiarinimo knygos **„Šiuolaikinė fizika smalsiems“** sutiktuvės

2021-12-15

Renginys iš ciklo
„Knygų serija „Mokslas visiems“.
Akad. **Rūtos Dubakienės** mokslo populiarinimo knygos
„Alergijos labirintais“
sutiktuvės

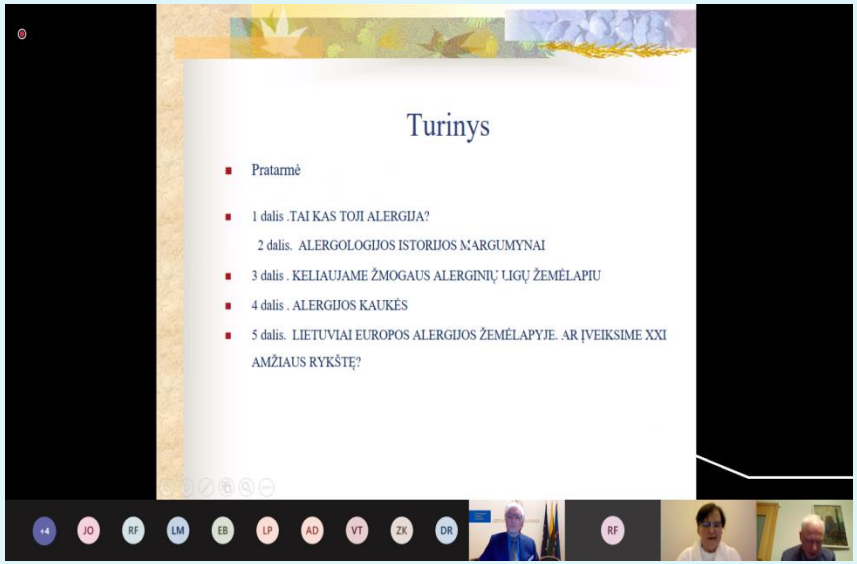

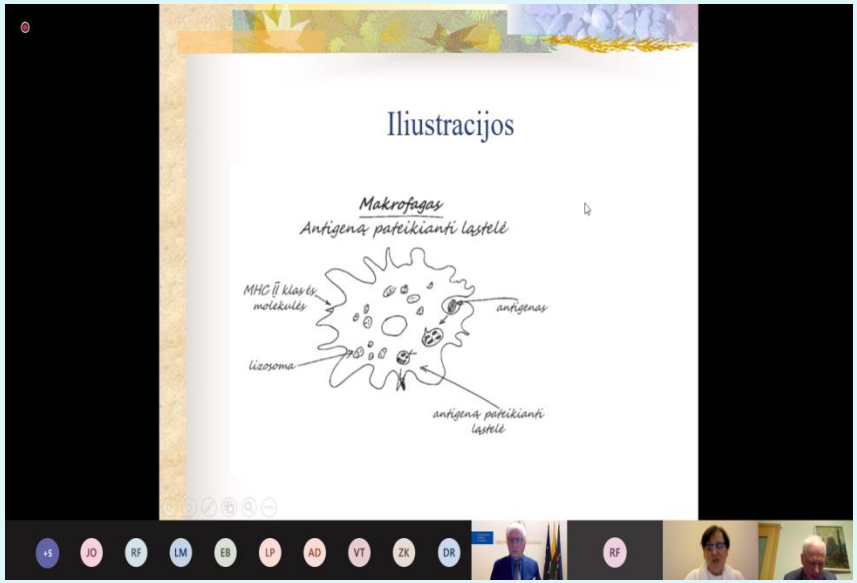

2021-04-29 Garsaus neuromokslininko ir miego eksperto Metju **Matthew Walkerio** mokslo populiarinimo knygos **„Kodėl mes miegame“** sutiktuvės. Knygą pristatė LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas akad. **Vaidutis Kučinskas,** gydytoja neurologė prof. **Rūta Mameniškienė** ir Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos vyr. redaktorius **Saulius Repečka.**

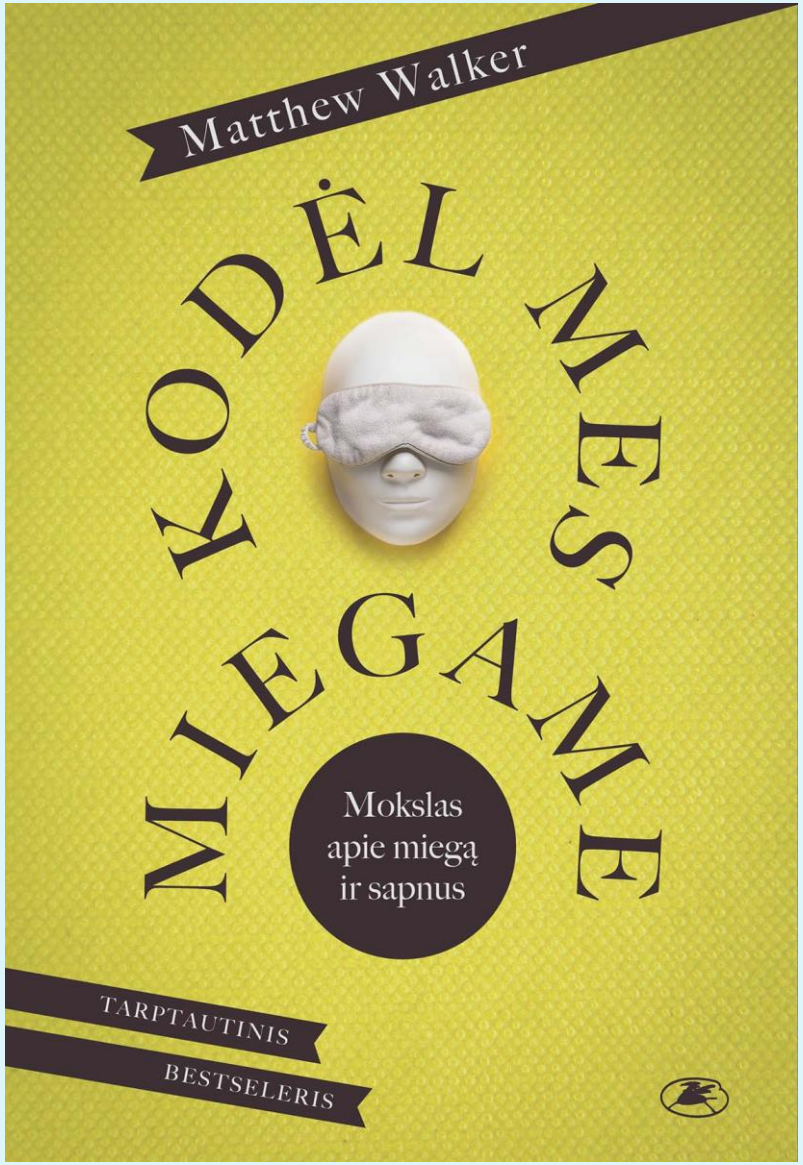

2021-02-25 Habil. dr. **Ritos Aleknaitės-Bieliauskienės** ir dr. **Broniaus Kačkaus** monografijos **„20 metų drauge. Puoselėjantys gimtojo Panevėžio atmintį“** pristatymas

2021-03-04 Arfininkė Giedrė Ašmontaitė su menine programa

2020 m. **Lietuvos mokslo premijos**

laureato diplomų teikimo iškilmėse

2021-09-21 Violončelininkės **Elenos Daunytės** meninė programa LMA narių visuotiniame susirinkime

2021-05-07

Nuotolinis renginys, skirtas **Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai.** Valstybinės lietuvių kalbos komisijos apdovanojimai **„Sraigės“** už lietuvių kalbos puoselėjimą

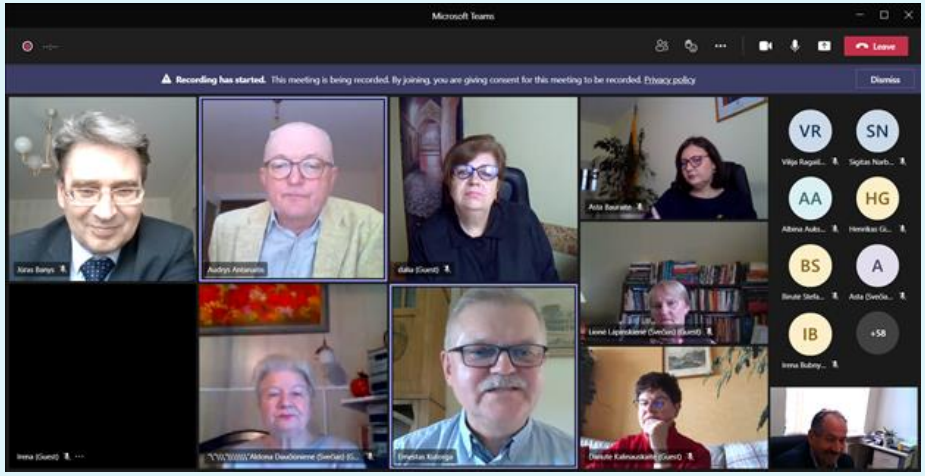

2021-06-29 **„Poezijos pavasario“** laureatų vakaras-koncertas

2021-09-28 Programa, skirta M. K. Čiurlioniui, **„Į pačią gilumą iriuos“**. Literatūrinė-muzikinė kompozicija pagal **Lacrimos** eiles ir **M. K. Čiurlionio** muziką

2021 10 08 Edukacinė programa, skirta M. K. Čiurlioniui, **„Į pačią gilumą iriuos“**. Literatūrinė-muzikinė kompozicija pagal **Lacrimos** eiles ir **M. K. Čiurlionio** muziką Vilniaus Šv. Juozapo (Pilaitės) bažnyčioje

2021-12-07 LMA išvažiuojamoji konferencija
„Studijos: nuo profesinės mokyklos iki magistro“

2021-12-21 Muzikinė programa kalėdinio visuotinio susirinkimo dalyviams

2021-12-31 Šventinis koncertas

„Naujametiniam spindesy“

Dėkojame už dėmesį!